

PRIJEVOD BIBLIJE BARTOLA KAŠIĆA

HANS ROTTE

U vrijeme kad su mnoge zemlje i svi slavenski narodi živjeli pod vladama koje nisu bile samo areligiozne, kao što je to često bio slučaj na Zapadu, već su i svjesno željele biti antireligiozne, nastao je plan da se u biblioteci "Biblia slavica" suvremenog čitatelja podsjeti na to kako je riječ božja na vlastitom jeziku u većine slavenskih naroda značila početak stvaranja samostalne nacije.

Hrvati su morali dugo čekati vlastiti prijevod biblije na svoj materinji jezik. Imali su, doduše, već od 14. stoljeća lekcionarije na vlastitome jeziku. Ali potpunoga se prijevoda cijele biblije prihvatio tek isusovac Bartol Kašić s otoka Paga, te ga je završio 1620. godine. Sudbina je Hrvata bila postojanje njihova jezika u više inačica, pa se tako u Kašićevo vrijeme još nije bio razvio jedinstveni književni jezik za sve Hrvate. To je uzrokovalo nejasnoće, pa se tako dogodilo da prijevod nije dobio papinski imprimatur. Zato nije tiskan, pa njegovo jezično blago nije moglo postati plodnim za hrvatski jezik i hrvatsku kulturu.

Urednici biblioteke "Biblia slavica" slijedili su od samog početka cilj da se tiska to veliko djelo hrvatske kulture i pobožnosti. 2000. godine taj je cilj ostvaren, a prijevod biblije sadrži komentare poznatih hrvatskih i njemačkih znanstvenika.

To je epohalno izdanje, *editio princeps*, zasluga trojice znanstvenika; prof. Olascha, koji je 1990. umro - prerano da bi vidio ostvarenje svoga velikog projekta; prof. Ivanu Golubu i pateru Petru Barišiću. Važno je spomenuti i to da je gospođa Darija Garić-Bagarić jezik biblije učinila dostupnim sastavivši potpuni rječnik.

U životu mnogih naroda više se puta ponavlja rođenje nacije. Tako je bilo s Nijemcima u 10. i 19. stoljeću, s Poljacima u 10, 15. i 19. stoljeću. Na teškom se putu hrvatskoga naroda kroz povijest to rođenje nacije javlja rano, u 11. stoljeću. Hrvatska je sada - pravovremeno prije ulaska nacije u europsko razdoblje – s Kašićevim prijevodom dobila bibliju koja je podsjeća na to da se njezin jezik i duh nisu izgubili u povijesti. Taj prijevod obilježava početak nove nacije u vlastitoj državi i postavlja je na moralne temelje koji jedini opravdavaju postanak naroda nacijom u vlastitoj zemlji.*

* Prijevod s njemačkog Tamara Marčetić

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

GODINA LVI-LVII
ZAGREB 2003.-2004.

UDK 93/99

ISSN 0351-2193

Historijski zbornik, god. LVI-LVII, str.1-259, Zagreb 2003.-2004.

Izdavač

Društvo za hrvatsku povjesnicu

Redakcijski odbor

Mirjana Gross

Ivan Kampuš

Franko Mirošević

Ivica Prlender

Tomislav Raukar

Petar Strčić

Glavni i odgovorni urednik

Ivica Prlender

Članci i rasprave iz časopisa Historijski zbornik su referirani u publikacijama:

ABC Clío

Historical Abstracts

America: History and Life

Adresa uredništva

Društvo za hrvatsku povjesnicu, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 10000 Zagreb, I. Lučića 3, Hrvatska

Časopis izlazi jednom godišnje

Izdanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske

Tisak:

Horetzky